

राज्यात सन २०१० मध्ये सुरु केलेल्या
इंग्रजी माध्यमाच्या प्राथमिक शाळांना स्वयं
अर्थसहाय्य तत्वावर परवानगी देणे याबाबत

महाराष्ट्र शासन

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक-नप्राशा-२०११/१५२/२०११

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजमुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक: ३१ मे, २०१७

याचा -

- १) शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग क्रमांक-नप्राशा-२०१०/१५२/२०११/प्रशि-३, दिनांक २८/०५/२०१०
- २) शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग क्रमांक-नप्राशा-२०११/१५२/२०११/प्रशि-३, दिनांक २५/०९/२०१२
- ३) महाराष्ट्र स्वयंअर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियम) अधिनियम, २०१२, दिनांक ०८ जून २०१३
- ४) महाराष्ट्र स्वयंअर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियम) अधिनियम, २०१२ द्वारा सुधारणा अधिनियम २०१३, दिनांक ०२ जुलै, २०१३
- ५) शासन आदेश, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग क्रमांक-नप्राशा-२०११/१५२/अ/११/प्रशि-३, दिनांक ३०/०८/२०१३
- ६) महाराष्ट्र शैक्षणिक सारथा (शुल्क विनियमन), नियम, २०१६, दिनांक १३ एप्रिल, २०१६

प्रस्तावना -

शासनाने दिनांक २८ मे, २०१० च्या परिपत्रकान्वये इंग्रजी माध्यमाच्या कायम विना अनुदान तत्वावरील खाजगी संस्थांमार्फत प्राथमिक शाळा सुरु करण्याचे प्रस्ताव मागविण्यात आले होते. या जाहिरातीच्या अनुषंगाने एकूण ७४७५ अर्ज प्राप्त झाले होते. सदर अर्जांची छाननी जिल्हास्तरीय समितीने केल्यानंतर राज्य स्तरीय समितीने प्राथम्यक्रम ठरवून ३११५ ठिकाणी शाळा सुरु करण्याच्या शिफारशी केलेल्या होत्या. सदर ३११५ शाळांचे प्रस्ताव मंत्री मंडळ उपसमितीच्या विचारार्थ सादर करण्यात आले होते. त्यानुसार मंत्रीमंडळ उपसमितीने दिलेल्या निर्णयानुसार या ३११५ शाळांच्या प्रस्तावांमधील शाळांना परवानगी देण्याकरिता सदरभाषीन दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१२ च्या शासन निर्णयान्वये निकष निश्चित करण्यात आले होते. शासन निर्णय दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१२ मधील तरतुदीनुसार उपरोक्त प्रस्तावाची तपासणी करून पात्र ठरणाऱ्या ७५५ शाळांचा प्रस्ताव शिक्षण संचालक (प्राथमिक), पुणे यांनी शासनास सादर केला होता.

२. दरम्यान, राज्यात महाराष्ट्र स्वयंअर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियमन) अधिनियम २०१२ दिनांक ०८ जून २०१३ च्या तरतुदीनुसार सुरु करण्यात आलेल्या शाळांना सादर केलेल्या

३१५/३१०/११
कनिष्ठ लिपीक
आवक शाळा
शिक्षण उपसंचालक, पुणे विभाग
पुणे-१

अधिनियम अमलात येथ्यापूर्वी जाहिरातीद्वारे मार्गदर्शक शाळांचे कार्य सुरू करणारे शाळांना दिनांक 30 ऑगस्ट, 2013 रोजीच्या परवानग्या घेतल्या होत्या. तथापि, त्यानंतर परवानगी त्यांच्या शाळांना कायम विनाअनुदान तत्वावर मान्यता मिळेल या आशाने शाळा नुसते उघडल्या आहेत. तसेच या प्रकरणात बऱ्याच शैक्षणिक संस्थांनी मुंबई उच्च न्यायालय व उच्च न्यायालय, औरंगाबाद, मुंबई व कोल्हापूर येथील याचिका दाखल केल्या आहेत. सदर याचिका मा. न्यायालयाने निकाली काढल्या असून त्यापैकी मा. उच्च न्यायालय कोल्हापूर, औरंगाबाद यांनी याचिका क्रमांक ८२८७/२०१३ मध्ये दिनांक २० जुलै, २०१६ रोजी संघटित याचिका कर्त्यांच्या कायम विनाअनुदान तत्वावरील प्रस्तावावर निर्णय घेण्याचा निकाल दिलेला आहे.

३. तथापि, महाराष्ट्र स्वयं अर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियम) अधिनियम २०१२ राज्यात लागू झाला असल्याने सद्यस्थितीत कायम विना अनुदान तत्वावर शाळांना परवानगी देण्याचे धोरण नाही. परंतु कायम विनाअनुदान तत्वावर शाळेस परवानगी म्हणजे कोणतेही अनुदान केव्हाही देय नाही व स्वयंअर्थसहाय्यित तत्वावर परवानगी देण्यात येणाऱ्या शाळांनादेखील कोणतेही अनुदान केव्हाही देय नाही हेच सुत्र लागू आहे. शासनाने सन २०१० मध्ये जाहिरात देवून इंग्रजी माध्यमाच्या शाळा कायम विना अनुदान तत्वावर सुरू करण्याचे परिपत्रक काढले होते. तद्नंतर महाराष्ट्र स्वयं अर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियम) अधिनियम २०१२ राज्यात लागू झाला आहे. तथापि, सन २०१० मध्ये इंग्रजी माध्यमाकरिता प्रस्ताव दाखल केलेल्या शाळांपैकी काही शाळा सन २०१० पासून राज्यात आजतागायत सुरू आहेत. सदर इंग्रजी शाळा ह्या बहुतांशपणे शहरी भागात आहे. त्यामुळे सदर शाळांना स्वयं अर्थसहाय्य तत्वावरील जागे वायतच्या अटीचे पालन करणे अवघड होत आहे. सदर शाळेमध्ये शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना परिक्षा देण्याच्या अडचणी येत आहेत. या सार्व बाबी विचारात घेता व मा. न्यायालयाने दिलेले निदेश विचारात घेता विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक हित लक्षात घेवून बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा हक्क अधिनियम, २००९ व महाराष्ट्र बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा हक्क नियम, २०११ मधील तरतूदीची पूर्तता करणाऱ्या इंग्रजी प्राथमिक शाळांना स्वयं अर्थसहाय्य तत्वावर विशेष वाव म्हणून परवानगी देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. याबाबतचा शासन निर्णय खालीलप्रमाणे आहे.

शासन निर्णय:-

सदर शासन निर्णयासोबतच्या सहपत्रात नमूद करण्यात आलेल्या प्राथमिक शाळांना (१ व ५ वी. इंग्रजी माध्यम) स्वयं अर्थसहाय्य तत्वावर शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ पासून

सूच करण्यारा परवानगी (इरावत प ७) देण्यात यावे. सदर शाळांनी या बाबतची प्रतिक्रिया शीघ्रतेने पाठवून देणे बंधनकारक राहिले.

अटी व शर्ती :-

- i) बालकांचा भोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा जबाबदार अधिकारियाने, महाराष्ट्र व महाराष्ट्र राज्यपालांचा भोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा जबाबदार अधिकारियाने, महाराष्ट्र राज्यपालांचा भोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा जबाबदार अधिकारियाने, शासन पारंपरिक इ. मधील तसेच यापुढे या सक्तीच्या शाळांच्या वेळोवेळी निर्माणित करण्यात येणाऱ्या पुढील आदेशांचे पालन करणे त्याचप्रमाणे, भौतिक सुविधा व शैक्षणिक सुविधा उपलब्ध करून देण्याची जबाबदारी संबंधित शाळांच्या संस्थांचाळकनार राहिले. याप्रमाणे शाळांच्या मंडळांसाठी लागणारे जागेची अट क्र. २ च्या अटीच्या अन्वयेन सादर शिक्षण उपसंचालक करण्यार घेत आहे.
- ii) संबंधित शैक्षणिक संस्थांनी शाळांसाठीचे मंडळां संबंधित रजिस्ट्रार संस्थांचे सरंस्थांसोबत (जिल्हा परिषद / महानगरपालिका / नगरपालिका / नगर परिषदा / कटक मंडळे इ.) सामंजस्य करार (MOU) करणे बंधनकारक राहिले. संबंधित शिक्षणाधिकारी यांचेकडे अशा करारपत्राची प्रत प्रथम १५ दिवसांच्यात आगळू स्वरुपात सादर केल्यानंतर मान्यता देण्यात यावी.
- iii) एका मुलासाठी एका वर्षासाठीचे शैक्षणिक शुल्क हे महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (शुल्क विनियमन) अधिनियम, २०११ नुसार निर्धारित केलेले असावे.
- iv) संस्था किंवा शाळे वाकत अर्थिक अनियमिततेच्या गंभीर स्वरुपाच्या तक्रारी नसाव्यात.

२. सदर आदेश संबंधित संस्थेस १५ दिवसात कळविण्याची जबाबदारी संबंधित विभागीय शिक्षण उपसंचालक, यांची राहिले.

३. उपरोक्त बाबीची पूर्तता संबंधित शाळा करीत असल्यास या शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून एक महिन्यांच्या आत प्रथम मान्यतेसाठी संबंधित जिल्हांच्या शिक्षणाधिकार्यांकडे व्यवस्थापनाने अर्ज करावा. त्यानुसार प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावांची संबंधित शिक्षणाधिकारी (प्रारंभिक) यांनी उपरोक्त दिनांकाची पूर्तता होत आहे किंवा नाही याची तपसणी करून पात्र होणाऱ्या शाळांची प्रथम मान्यता देण्याची कार्यवाही करावी.

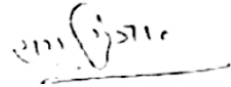
४. संस्थेने शाळा परवानगीसाठी मागणी केलेले माध्यम, शाळेचे ठिकाण इत्यादी मध्ये भविष्यात कोणताही बदल करता येणार नाही. शासनाने ज्या ठिकाणासाठी शाळा परवानगी

दिलेली आहे त्या ठिकाणा व्वातिरिक्त अन्य ठिकाणी शाळा सुरु केल्यास शासनाने दिलेली परवानगी आपोआपच रद्द समजण्यात येईल

५. यु-डायस डाटा या शासन निर्णयाद्वारे परवानगी देण्यात आलेल्या नवीन शाळा वदत U-DISE(United District Information System for Education) मध्ये माहिती नसत नसत स्वयंअर्थसहाय्यित शाळा " म्हणून नोंद करावी. याबाबतची पुढील कार्यवाही करण्यासाठी राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई यांना नोडल अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्याचप्रमाणे, संस्थेने, सर्व संबंधितांच्या माहितीकरीता " स्वयंअर्थसहाय्यित तत्वावरील परवानगी प्राप्त नवीन शाळा " असा जाहीर फलक शाळेच्या बाहेर प्रवेशद्वारावर लावणे आवश्यक राहिल.

६. परवानगी देण्यात आलेल्या शाळेस शासनाच्या वेळोवेळी निर्गमित होणा-या आदेशांचे व कार्यपध्दतीचे तसेच बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९ मधील तरतुदी व त्यानुसंगाने निर्गमित करण्यात आलेले आदेश व नियम यांचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(रा.ग.गुंजाळ)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव,
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
३. मा. मंत्री, (शालेय शिक्षण), मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ यांचे खाजगी सचिव
४. आयुक्त, (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे
५. राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई.
६. शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
७. शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
८. सर्व विभागीय शिक्षण उपसंचालक
९. सर्व शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक/माध्यमिक)
१०. सर्व कार्यासने, शालेय शिक्षण व क्रिडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
११. निवडनस्ती (एसएम २).

राज्य शिक्षण व क्रीडा विभाग, शासन निर्णय क्रमांक इभाशा-१७१४/ प्र. क्र. २५०/एस एम-२, दिनांक २१ वे, २०१७ चे महाराष्ट्र

अ.क्र.	जिल्हा	संस्था	नाव व पत्ता	शाळेचे नाव व पत्ता
३१		बाळा	गज अकेडमी, नागपुर	इका पब्लिक स्कूल, ताजबाग, नागपुर
३२		आर्य	सोशल असोसिएशन, नागपुर	कमल कॉन्वेंट, शिबनगर, खरडी रोड, नागपुर
३३		सत	वीर बहु शिक्षण संस्था, चंद्रपुर	किड्स कॉन्वेंट, जुनी मंगळवाडी, नागपुर
३४		गारु	गुनी मेमोरियल ट्रस्ट, नागपुर	लोटस पब्लिक स्कूल, गुरुनानक, फाजलनगर, नागपुर
३५		मा भ	वनी बहु शिक्षण संस्था नागपुर	गुरुकुल परमेश्वर स्कूल, कुडापारी ता. जि. नागपुर
३६		वीर	माराजी दुधे बहु शिक्षण संस्था दिगंगा रोड नागपुर	डॉलफिन स्कूल मराठी रंगव ता. जि. नागपुर
३७	अमरावती	सी.ई.	इलानंद बहु संस्था, खारताळे गाव ता. जि. अमरावती	लीटल स्टाॅर इंग्लीश प्रीमियर शाळा, खारताळेगाव, ता. भातुळगी जि. अमरावती
३८		मुशी	डा. बाई देवुसाकर प्रतिष्ठाप अमरावती	एसटीएन प्राथमिकी स्कूल, गणडा वाड, लॅम्बा मठ बुद्रावत, ता. जि. अमरावती
३९		रव	दीरलाल अवादान इंगळे, बहु शिक्षण संस्था, कुडा	आर्योपल स्कूल इंग्लीश स्कूल बुद्रावत
४०		सी	दासागर एज्युकेशन सोसायटी अमरावती	पॅनोरमा इन्टरनॅशनल स्कूल, लवंगीनगर विमानतळ जवळील कवठेवाडी रोड अमरावती
४१		विश्व	सती बहु शिक्षण संस्था	बाईट विदुल इंग्लीश स्कूल, भंडोरी रोड अमरावती
४२	चंद्रपुर	मेघना	सी बहु संस्था मंडापुर ता. जोरपना जि. चंद्रपुर	प्रिनसिपल इंग्लीश स्कूल, मंडापुर ता. जोरपना जि. चंद्रपुर
४३		गुरु	ग. शास्त्रीय शिक्षण संस्था धानोशी	राष्ट्रसत्ता इंग्लीश प्रीमियर शाळा, मंडापुर ता. जोरपना जि. चंद्रपुर
४४		दिप	गज बहु शिक्षण संस्था राजुरा	मिलिटर कॉन्वेंट स्कूल राजुरा पो. असी ता. राजुरा जि. चंद्रपुर
४५		विद्य	बागव एज्युकेशन सोसायटी चंद्रपुर	विद्यासागर इंग्लीश स्कूल, खोलाडी रोड, राजुरा जि. चंद्रपुर
४६		राष्ट्र	सत बहु शिक्षण संस्था चंद्रपुर	संस्कार कॉन्वेंट सर शास्त्र भवन चंद्रपुर
४७		आन	मल्टीपरपत्र एज्युकेशन सोसायटी चंद्रपुर	बालिका इंग्लीश स्कूल गुरुनानक विमानतळ जवळील चंद्रपुर
४८		सत्य	स्वाय दर्वकर बहु शिक्षण संस्था चंद्रपुर	सकाय कॉन्वेंट स्कूल मंडापुर ता. जोरपना जि. चंद्रपुर
४९		आन	मल्टीपरपत्र एज्युकेशन सोसायटी चंद्रपुर	विरूपता इंग्लीश स्कूल महापानगर बुद्रावत बाई चंद्रपुर
५०		वज्र	करजोनी शिक्षण संस्था गोडापारी जि. चंद्रपुर	बाईट विदुल कॉन्वेंट गोडापारी ता. जोरपना जि. चंद्रपुर
५१		आन	भवा सोनी जि. चंद्रपुर	शांती विमान कॉन्वेंट बुद्रावत चंद्रपुर
५२		विद्य	शिक्षण प्रसारक मलक बल्लारपुर जि. चंद्रपुर	किशोर पब्लिक स्कूल बल्लारपुर

@gov.in

Welcome Sarjesh Sarjeshwari. There is 1 unread message.

- sm2 send.mh@
- Inbox (1)
- SMS
- Trash
- Sent
- Drafts (2)
- ProbablyS

Sent

Get Mail Write Reply

Subject

सामनविर्णय दि 31.5.2017

gr draft

सामनविर्णय दि 31.5.2017

Fwd: Re: Usable CG Me

gr draft

gr ppt

Fwd: सामन विर्णय दि 31.5.2017

note draft

gr

ppt

self finance gr draft

Subject सामनविर्णय दि 31.5.2017 :

To Sarjesh Sarjeshwari Director

दुग्धो साडा 2010 GR (354KB)

Messages

130

Address Book

Options

Buddy List

https://mail.gov.in/web_content/state_layout/shell.html?lang=en&3.0.1.1

Subject: शासनान्वय दि.31.5.2017 र्द्वारा शासत्र 2010

To: Sarveshwar Esnar, Director <doessecondary@mahadu.gov.in>,
Department, Durgam Chungi, dydnagpur@gmail.com,
From: <gajbhat@gmail.com>, dydpune@gmail.com

Date: 06/14/17 06:37 PM
From: "Santosh Gajkward" <sm2_sesd-mn@gov.in>

शासत्राची शासत्रा 2010 GR 31 5 2017.pdf (354KB)